EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.11.2021
COM(2021) 742 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS

euroala majanduspoliitika kohta

{SWD(2021) 362 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS

euroala majanduspoliitika kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 136 koostoimes artikli 121 lõikega 2,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Pärast 2020. aasta väga sügavat majanduslangust on euroala majandus kindlalt ja kiiresti taastumas. SKP kasv ületas 2021. aasta teises kvartalis ootusi ja 2021. aasta sügise majandusprognoosi kohaselt peaks euroala SKP kasvama 2021. aastal 5,0 %. 2021. aasta viimases kvartalis peaks euroala majandus jõudma kriisieelsele SKP tasemele. 2021. aasta teiseks kvartaliks oli kriisieelsele tasemele jõudnud juba seitsme euroala riigi SKP. Prognooside kohaselt peaks euroala SKP 2022. aastal kasvama 4,3 %. SKP kasvu peamine tõukejõud on sisenõudlus, mis on seotud piirangute leevendamisega pärast vaktsiinide kasutuselevõttu, tööturgude olukorra järkjärgulise paranemisega, liikumispiirangute ajal kogunenud säästude kasutuselevõtuga ning investeeringute tugeva kasvuga, mida soodustavad soodsad rahastamistingimused ja taasterahastu „NextGenerationEU“ poliitiline toetus. Nagu soovitatud, on euroala liikmesriigid võtnud nii eraldi kui ka eurorühmas ühiselt meetmeid, et tagada COVID-19 kriisist taastumist toetav poliitiline hoiak. Tulevikku vaadates on ebakindlus ja riskid endiselt suured, sealhulgas seoses pandeemia arenguga nii ELis kui ka mujal.

[1] ELT L 209, 2.8.1997, lk 1.

[2] ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

(2) Viimasel aastal põrkas sisenõudluse kiire kasv kokku kitsaskohtadega (nii sisendite nappus kui ka logistikahäired) pakkumise poolel. Lisaks on mõnes sektoris ja liikmesriigis üha põletavamaks muutunud tööjõu ja oskuste nappus. Pärast mitme aasta väga madalaid intressimäärasid on inflatsioon euroalal alates 2021. aasta algusest kiirenenud, eelkõige energiahindade tõusu ja tarneprobleemide tõttu, mis osutab ajutisele nähtusele, mis on seotud liikumispiirangutejärgse kohanemisprotsessiga. 2021. aasta septembris jõudis euroala inflatsioon kümne aasta haripunkti – 3,4 %ni.

(3) 2021. aastal keskenduti Euroopa majanduse elavdamise strateegias taasterahastu „NextGenerationEU“ ning selle suurima instrumendi, taaste- ja vastupidavusrahastu[3] rakendamisele. 2021. aasta novembri keskpaigaks oli nõukogu pärast komisjoni positiivset hinnangut vastu võtnud 22 liikmesriigi, sealhulgas 18 euroala riigi taaste- ja vastupidavuskavad. Järgmistel aastatel avaldavad taaste- ja vastupidavusrahastu raames tehtud reformid ja investeeringud euroala riikide majanduse toimimisele tugevat positiivset mõju. Võttes arvesse vahendite jaotamisel kasutatavat valemit, edendab rahastu euroala liikmesriikides ülespoole suunatud majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist. Samuti on see suurendanud usaldust ning aidanud säilitada majanduskasvu ja makromajanduslikku finantsstabiilsust, tasakaalustades seega eri poliitikameetmeid ja täiendades Euroopa Keskpanga (EKP) tegevust. Lisaks majanduse taastumise toetamisele on taaste- ja vastupidavusrahastu eesmärk muuta liikmesriikide majandust struktuurselt, nimelt viia ellu rohe- ja digipööre. Taaste- ja vastupidavusrahastu kohaste sidusate investeeringute ja reformide rakendamisega ning ühtekuuluvusfondide kasutamisega tahetakse suurendada euroala tulevastele vapustustele vastupanu võimet ning püsivalt suurendada potentsiaalset majanduskasvu, toetada tööhõivet ja lahendada sotsiaalseid probleeme. Lisaks suurendab liidu eurodes nomineeritud võlakohustuste emiteerimine taaste- ja vastupidavusrahastu rahastamiseks Euroopa kapitaliturgude sügavust ja likviidsust ning aitab tugevdada eurot rahvusvahelise vääringuna.

(4) Taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvate reformide ja investeeringute rakendamine võimaldab teha taaste- ja vastupidavusrahastust väljamakseid ning aitab tulemuslikult kaasa euroala prioriteetsete poliitikaeesmärkide saavutamisele, sealhulgas euroala majanduspoliitikat käsitlevate nõukogu soovituste[4] täitmisele. See hõlmab muu hulgas riiklike institutsiooniliste raamistike tugevdamist, kvaliteetsete avaliku sektori investeeringute toetamist ning poliitikameetmeid sotsiaalse ühtekuuluvuse ja õiglase rohe- ja digipöörde toetamiseks. See peaks aitama tagada kestliku ja kaasava taastumise, säilitada kasvupotentsiaali ja suurendada vastupanuvõimet. See on kooskõlas iga-aastase majanduskasvu analüüsiga ja konkurentsivõimelise kestlikkuse nelja mõõtmega, milleks on keskkonnasäästlikkus, tootlikkus, õiglus ja makromajanduslik stabiilsus[5].

(5) Sobivalt toetav ja vastastikku tugevdav majanduspoliitika on taganud tulemusliku makromajandusliku stabiliseerimise ning vähendanud mõju tööturu võimalustele,

---

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

4 Nõukogu 13. juuli 2021. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C 283, 15.7.2021, lk 1).

5 Iga-aastane majanduskasvu analüüs 2022 (COM(2021)740).

leevendanud nn armistumise ohtu ja toetanud majanduse kiiret taastumist. Euroala heaks toimimiseks on jätkuvalt oluline järjepidevalt kombineerida raha- ja eelarvepoliitikat ning struktuurireforme ja finantsstabiilsuse säilitamise meetmeid, järgides täielikult liikmesriikide ja institutsioonide vastavaid rolle, mis tulenevad aluslepingust.

(6) EKP rahapoliitika meetmete eesmärk on tagada finantsturu eri segmentide sujuv toimimine ja hoida rahaülekandekanalid puutumatuna ning kokkuvõttes kindlustada keskpikas perspektiivis hinnastabiilsus. 2021. aasta juulis avaldas EKP oma uue rahapoliitika strateegia. Uues strateegias võetakse vastu keskpika perspektiivi sümmeetrilise 2 % inflatsiooni eesmärk. EKP nõukogu kinnitas samuti, et EKP intressimäärad jäävad peamiseks rahapoliitika instrumendiks. 2021. aasta oktoobris käivitas EKP digieurot käsitleva kaheaastase uurimisetapi. Digieuro loomine nõuaks liidu seadusandja sekkumist ELi toimimise lepingu artikli 133 alusel. Sellise keskpanga digiraha väljastamine võiks muu hulgas tagada avaliku sektori raha jätkuva kättesaadavuse digitaalsel kujul, toetada Euroopa majanduse digiteerimist ja aktiivselt julgustada innovatsiooni jaemaksete valdkonnas[6]. Lisaks aitaks see tugevdada euro rahvusvahelist rolli ja Euroopa avatud strateegilist autonoomiat.

(7) 19. oktoobril 2021 käivitas Euroopa Komisjon uuesti arutelu majanduse juhtimise paketi läbivaatamise üle, et saavutada laiapõhjaline konsensus selles, kuidas suurendada raamistiku tulemuslikkust ja läbipaistvust, tegeleda makromajandusliku tasakaalustamatusega ning käsitleda eelarveprobleeme ülemineku- ja majanduskasvusõbralikul viisil, võttes arvesse COVID-19 kriisist saadud õppetunde.

(8) Prognoositakse, et kogu euroala valitsemissektori eelarvepuudujääk jõuab 2021. aastal 7,1 %ni SKPst, kuid väheneb 2022. aastal 3,9 %ni SKPst. Euroala eelarvepoliitika, mis põhineb liikmesriikide ja ELi eelarvetel, jääb prognooside kohaselt 2021. ja 2022. aastal toetavaks (vastavalt 1¾ % ja 1 % SKPst). 2022. aastal tuleneb toetav poliitika nii riiklikest kui ka ELi rahastatavatest avaliku sektori investeeringutest. Alates 2021. aasta novembrist antakse nõukogu poolt seni heaks kiidetud 18 euroala riigi taaste- ja vastupidavuskavaga kuni 2026. aastani euroala liikmesriikidele ulatuslikku rahalist toetust kuni 262 miljardi euro ulatuses toetustena ja 139 miljardi euro ulatuses laenudena. Riikide eelarvepoliitika koordineerimine, järgides täielikult stabiilsuse ja kasvu pakti, on COVID-19 šokile tulemuslikuks reageerimiseks, kestlikuks taastumiseks ning majandus- ja rahaliidu nõuetekohaseks toimimiseks äärmiselt oluline. Üldine vabastusklausel jääb jõusse ka 2022. aastal, kuid see peaks deaktiveeritama 2023. aastal. Kuna majanduse taastumine on peatunud, suunatakse eelarvepoliitika ajutistelt erakorralistelt meetmetelt sihipärastele majanduse taastumise toetusmeetmetele. Toodangu vähenemise ja laiaulatuslikule COVID-19 šokile reageerimiseks vajaliku poliitilise reageeringu koosmõju tõttu on valitsemissektori võla suhe suurenenud (85,5 %-lt SKPst 2019. aastal 100 %-le SKPst 2021. aastal). Kuna aga võlasuhe oli mõnes euroala liikmesriigis kõrge juba enne šokki, on võla järkjärguline, pidev ja majanduskasvu soodustav vähendamine peaaegu kogu euroala poliitiline eesmärk.

---

[6] Vt EKP 2020. aasta oktoobri aruanne digieuro kohta, mis on kättesaadav aadressil https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

(9) Selles kontekstis näib eriti asjakohane parandada riikide rahanduse struktuuri, sealhulgas edendada investeeringuid, parandada eelarvemeetmete kvaliteeti ja tagada pikemas perspektiivis riikide rahanduse kestlikkus, pidades muu hulgas silmas kliimamuutusi ning rohe- ja digipööret. Roheline eelarvestamine, kulude läbivaatamine, hästi toimivad avaliku sektori investeeringute haldamise kavad ja tulemuslikud riigihankeraamistikud võivad anda eelarvepoliitilist manööverdamisruumi täiendavate avaliku sektori investeeringute jaoks. COVID-19 kriisi järel on reformid tulemuslikuma ja õiglasema tulupoliitika nimel muutunud üha olulisemaks. Euroala maksusüsteeme tuleks muuta majanduskasvu- ja keskkonnasõbralikumaks, eelkõige tuleks vähendada tööjõu maksukiilu, mis on enamikus euroala liikmesriikides endiselt suur. Agressiivse maksuplaneerimise, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastased meetmed võivad muuta maksusüsteemid tõhusamaks ja õiglasemaks, toetades samal ajal majanduse taastumist ja tulude suurendamist. Üleilmastumise tõttu on vaja maksuraamistikku kohandada, et see sobiks üha enam digitaliseeritud majandusega. OECD/G20 maksubaasi kahanemist ja kasumi ümberpaigutamist käsitleva kaasava raamistiku raames on saavutatud kokkulepe ülemaailmse maksustamise reformimiseks, et piirata kahjulikku maksukonkurentsi.

(10) Kiire ja jõuline poliitiline reageerimine riiklikul ja liidu tasandil, sealhulgas taasterahastu „NextGenerationEU“ kaudu, on aidanud tulemuslikult leevendada kriisi mõju kodumajapidamistele ja ettevõtetele. Tänu sellisele koordineeritud tegevusele on lõhed suurenenud oodatust vähem ning leevendatud on pikaajalist armistavat mõju. Poliitiline toetus, sealhulgas lühendatud tööaja kavade ja muude töökohtade säilitamise meetmete kujul, on aidanud hoida ettevõtteid kogu kriisi vältel tegevuses ning on piiranud töötuse määra tõusu ja netotulu vähenemist. Kuigi maksejõuetuse määr on kasvanud, on selle kasv olnud 2021. aastal siiski piiritletud, hoolimata toetusmeetmete järkjärgulisest lõpetamisest. Ka tööturu olukord on järk-järgult paranenud: 2021. aasta teiseks kvartaliks jõudis tööhõive tagasi 72,2 % tasemele (2019. aasta neljandas kvartalis oli see 72,9 %, mis oli COVIDi-eelne haripunkt). Kriisiaegne digitehnoloogia kiirem kasutuselevõtt võib avaldada tootlikkusele positiivset mõju, kui see jääb kestma pikemaks ajaks. COVID-19 kriisil on siiski olnud oluline territoriaalne, valdkondlik ja jaotuslik mõju, mis nõuab ümberjaotamist nii riikide sees kui ka riikide ja sektorite vahel, ning sellega kaasnevad märkimisväärsed üleminekukulud töötajatele ja ettevõtetele.

(11) Kuigi pankrotid ei ole seni oluliselt sagenenud, on pandeemia nõrgestanud paljude ettevõtete bilansse, mis võib lähitulevikus piirata nende võimet investeerimisprojekte rahastada ja see võib seada ohtu nende tagasimaksevõime. Majanduse taastudes tuleks toetus järk-järgult kaotada ja suunata seda täpsemalt. Võlainstrumentide väiksem kasutamine piiraks tingimuslikke kohustusi ja aitaks säilitada ettevõtete investeerimissuutlikkust. Poliitiliste toetusmeetmete õigeaegne lõpetamine on tasakaalustav samm ühelt poolt investeeringute ja tööhõive toetamise ning teiselt poolt elujõuliste ettevõtete maksejõuetuse vältimise vahel, takistamata keskpikas perspektiivis elujõuetute ettevõtete korrakohast turult lahkumist. Sellega seoses on väga oluline parandada äriühingute juurdepääsu rahastamisele, tugevdada äriühingute bilansse ning suurendada maksejõuetusraamistike suutlikkust ja

tulemuslikkust. Euroala liikmesriikide maksejõuetuskorrad on väga erinevad ning tõhusa haldus- ja kohtusüsteemi hõlbustamiseks on vaja meetmeid, mis suurendaksid suutlikkust. Maksejõuetusraamistike parandamine võib aidata tugevdada bilansse ka pangandussektoris, sellel aga on positiivne mõju laenupakkumisele. Saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv[7], mille eesmärk on kehtestada liikmesriikides ettevõtjate ennetava saneerimise ja võlgadest vabastamise miinimumnõuded, tuleb siseriiklikku õigusesse üle võtta 17. juuliks 2022. Lisaks on ELi kapitaliturgude integratsioon ülioluline selleks, et pakkuda ettevõtjatele alternatiivseid rahastamisallikaid, mis täiendaksid pangalaene. Kapitaliturgude liidu edusammud[8] võivad parandada euroala ettevõtete juurdepääsu rahastamisele, kaasata pikaajalisi investeeringuid uude rohetehnoloogiasse ja -taristusse, edendada omakapitaliinvesteeringuid ja kõrvaldada piiriülesed investeerimistõkked, sealhulgas maksejõuetusmenetlusi käsitleva materiaalõiguse teatavate aspektide ühtlustamise kaudu.

(12) Kuigi tööhõive taastub kiiresti, jäävad mõned sektorid, teatavad töötajate kategooriad ja piirkonnad kriisist ja majanduse keskkonnahoidlikumaks muutmise tugevast survest tõenäoliselt püsivalt mõjutatuks. Loodavad uued töökohad võivad erineda kriisi tõttu kadunud töökohtadest. Tarneahela kitsaskohad võivad teatavates sektorites aeglustada tööhõive taastumist. Poliitikameetmed, mis hõlbustavad töökohavahetust ja tööturule naasmist, on seega keskse tähtsusega, et toetada kohanemist ja leevendada sotsiaalset mõju, pidades eelkõige silmas ökoloogilist ja digitaalset kaksiküleminekut. Komisjon esitas soovituse toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi[9], milles kutsutakse liikmesriike üles töötama välja sidusad poliitikapaketid, mis sisaldavad meetmeid, mille eesmärk on ületada oskuste nappus ja aidata üksikisikutel edukalt rohe- ja digipööret juhtida. Need paketid koosneksid kolmest osast: i) tähtajalised ja hästi kavandatud värbamise ja tööturustaatuste vahelise liikumise stiimulid ning ettevõtluse toetamine; ii) tööturu vajadustele vastavad täiendus- ja ümberõppe võimalused ning iii) tööturuasutuste suurem tugi. Samal ajal on sotsiaalkaitse euroala ühtsuse seisukohast jätkuvalt väga oluline nii tervishoiu- ja majanduskriisi järellainetuses kui ka selleks, et tagada õiglane ökoloogiline ja digitaalne kaksiküleminek. Euroopa sotsiaalõiguste sammas[10] on jätkuvalt suunanäitaja tööhõive, oskuste ja sotsiaalpoliitika meetmete puhul, millega edendatakse liikmesriikides ülespoole suunatud majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist ning paremaid töö- ja elutingimusi. 2021. aasta märtsis vastu võetud Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas määrati kindlaks ELi kolm peamist eesmärki: i) tööhõive, ii) täiskasvanuharidus ja iii) vaesuse vähendamine 2030. aastaks[11], millele

[7] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid ning muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18).

[8] 25. juunil 2021 toimunud euroala tippkohtumisel rõhutasid ELi juhid oma poliitilist toetust kapitaliturgude liidule ja kutsusid üles kapitaliturgude liidu tegevuskava kiiresti rakendama.

[9] Komisjoni 4. märtsi 2021. aasta soovitus (EL) 2021/402 toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi (ELT L 80, 8.3.2021, lk 1).

[10] Institutsioonide ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

[11] EL on võtnud kohustuse saavutada 2030. aastaks järgmised põhieesmärgid: vähemalt 78 % 20–64-aastastest peaks olema tööga hõivatud; vähemalt 60 % 25–64 aastastest peaks osalema igal aastal õppetegevuses

aitavad kaasa allpool soovitatud poliitikameetmed. Need eesmärgid kiideti heaks ELi juhtide 8. mai 2021. aasta sotsiaaltippkohtumisel Portos ja Euroopa Ülemkogu 24.–25. juuni 2021. aasta kohtumisel.

(13) Liikmesriigid on koostanud ambitsioonikad reformi- ja investeerimiskavad, mida toetatakse rahaliselt ja poliitiliselt taaste- ja vastupidavusrahastust. Institutsioonide kvaliteedi parandamine, eelkõige haldussuutlikkuse suurendamise kaudu, on väga oluline, selleks et tagada asjaomaste vahendite kiire kasutamine, vältides samas dubleerimist ja sekkumist muudesse ELi instrumentidesse. Liikmesriigid saavad parandada erainvesteeringute raamtingimusi, parandades ettevõtluskeskkonda. Ühtse turu sujuva toimimise tagamiseks on lisaks avatud turgudele oluline säilitada ja tugevdada ühtsel turul tarneahela vastupanuvõimet, avastades ja kõrvaldades tarnepuudujäägid ja kitsaskohad, lähendades standardeid ning suurendades mitmekesisust, ringlust ja ressursitõhusust. Jätkuvalt on asjakohane nõukogu 13. juuli 2021. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta, milles kutsutakse üles veelgi rohkem integreerima kaupade ja teenuste ühtset turgu, sealhulgas digitaalset ühtset turgu, kõrvaldades tarbetud piirangud, tõhustades turujärelevalvet ja tagades piisava haldussuutlikkuse.

(14) Tänu varasematele reformidele on pangandussektor näidanud oma üldist vastupanuvõimet tõsise majandusstressi korral. Ulatuslik poliitiline toetus kriisi haripunktis ja 2021. aastal täheldatud tugev taastumine on seni leevendanud muret ettevõtete nõrgemate bilansside pärast. Euroala pankade varade kvaliteet võib siiski mõnevõrra halveneda. Et säilitada nende suutlikkus rahastada majanduse taastumist, on oluline riske õigeaegselt jälgida, võlgnikke ennetavalt kaasata ja viivislaene aktiivselt hallata.

(15) Euroala majanduslik suurus ja integratsioon ning kriisile reageerimiseks võetud meetmed on kogu COVID-19 kriisi vältel olnud kogu maailmas stabiliseerivad tegurid. Arvestades riikide omavahelist seotust, peavad euroala liikmesriigid lähiaastatel tegema kokkulepitud investeeringuid ja reforme, et väljuda kriisist tugevamana, süvendades samal ajal veelgi euroala institutsioonilist ülesehitust, et suurendada selle tulevastele šokkidele vastupanu võimet ja olla rahvusvahelisel areenil tugevam. Arenenud ja tärkava turumajandusega riikide majandus- ja finantsarengul on euroalale otsene mõju mitme kanali kaudu (sealhulgas tervishoiu- ja vaktsineerimispoliitika, rahapoliitika, rahavood, üleilmsed väärtusahelad ja kaubandus). Üleilmsete tarneahelate kitsaskohad, mis tekkisid koos majanduse taastumisega, annavad tunnistust üha suurenevast ülemaailmsest majanduslikust seotusest. Samal ajal on euroala jooksevkonto ülejääk järk-järgult vähenenud ja jõudnud peaaegu samale tasemele, nagu ennustasid põhinäitajad. Viimastel aastatel üldjoontes stabiilsena püsinud euro rahvusvahelise rolli tugevdamine, sealhulgas

---

ning vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste arv peaks võrreldes 2019. aastaga vähenema vähemalt 15 miljoni võrra.

digieuro arendamise teel, võib suurendada euroala ja liidu majanduslikku ja finantsautonoomiat ning parandada ülemaailmset finantsstabiilsust.

(16) Endiselt on väga oluline süvendada majandus- ja rahaliitu. Pangandusliit ja kapitaliturgude liit on üksteist vastastikku tugevdavad projektid, mille eesmärk on edendada majanduskasvu, kaitsta finantsstabiilsust ning toetada tõelist majandus- ja rahaliitu. Seniste lünkade täitmine suurendaks veelgi euroala stabiilsust ja vastupanuvõimet, aitaks euroala riikidel jõudsalt areneda ja tugevdaks euro rahvusvahelist rolli. Endiselt on väga oluline pangandusliidu väljakujundamine koos Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu muutmislepingu õigeaegse ratifitseerimise ja kapitaliturgude liidu loomisega. See toetab ka rohe- ja digipööret, mis nõuab olulisi investeeringuid. 25. juuni 2021. aasta euroala tippkohtumisel kinnitati pühendumust pangandusliidu väljakujundamisele ning kutsuti eurorühma (laiendatud koosseisus) üles leppima viivitamata ja konsensuse alusel kokku kõigi lahendamata küsimuste etapiviisilises ja ajaliselt piiritletud töökavas. Samuti kutsuti üles kiiresti rakendama kapitaliturgude liidu tegevuskava, lähtudes nõukogu 3. detsembri 2020. aasta järeldustes nimetatud prioriteetidest. Nõukogu 13. juuli 2021. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta, milles kutsutakse üles viima lõpule majandus- ja rahaliidu loomine ning tugevdama euro rahvusvahelist rolli, on endiselt asjakohane,

SOOVITAB euroala liikmesriikidel võtta aastatel 2022–2023 individuaalselt, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise kaudu, ja eurorühmas ühiselt järgmisi meetmeid.

1. Jätkata liikmesriikide eelarvepoliitika rakendamist ja koordineerimist, et toetada tõhusalt majanduse kestlikku ja kaasavat taastumist. Säilitada 2022. aastal euroalal mõõdukalt toetav eelarvepoliitika, võttes arvesse riikide eelarveid ning taaste- ja vastupidavusrahastust saadavaid vahendeid. Suunata fiskaalmeetmed järk-järgult investeeringutele, mis edendavad kestlikku ja kaasavat majanduse taastumist kooskõlas rohe- ja digipöördega, pöörates erilist tähelepanu eelarvemeetmete kvaliteedile. Hoida eelarvepoliitikat ärksana, et suuta reageerida pandeemiaohu taastekkele. Mitmekesistada eelarvepoliitikat, võttes arvesse taastumise seisu, riigi rahanduse kestlikkust ning vajadust vähendada majanduslikke, sotsiaalseid ja territoriaalseid erinevusi. Kui majandustingimused ükskord võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon keskpikas perspektiivis ja tagada võla kestlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid.

2. Edendada poliitikat, millega võideldakse agressiivse maksuplaneerimise, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastu, et tagada õiglased ja tõhusad maksusüsteemid. Töötada kahjuliku maksukonkurentsi piiramise suunas, sealhulgas rakendades selleks ülemaailmset konsensusel põhinevat lahendust, et tegeleda majanduse digitaliseerimisest ja üleilmastumisest tulenevate maksuprobleemidega. Vähendada tööjõu maksukiilu ja edendada üleminekut tööjõu maksustamiselt vähem moonutavatele maksudele. Minna tööturul üle erakorralistelt meetmetelt majanduse taastumise meetmetele, tagades tõhusa aktiivse tööturupoliitika: i) toetades töökohavahetust, eelkõige seoses rohe- ja digimajandusega, ii) kombineerides oskuste nappuse vähendamise meetmeid, tugevdades täiendus- ja ümberõpet, pakkudes sihitud värbamisstiimuleid, ning iii) suurendades riiklike tööturuasutuste suutlikkust tegeleda ebakõladega tööturul. Tugevdada kvaliteetseid kaasava hariduse ja koolituse süsteeme. Edendada haavatavate elanikkonnarühmade, eelkõige noorte ja naiste integreerimist tööturule, tagada sobivad töötingimused ja tegeleda tööturu killustatusega, arendada ja vajaduse korral kohandada sotsiaalkaitsesüsteeme, et

lahendada COVID-19 kriisi järel tekkivaid probleeme. Tagada sotsiaalpartnerite tulemuslik kaasamine poliitika kujundamisse, tugevdada sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimisi. Tagada tööturu ja sotsiaalpoliitika selliste heade tavade jagamine ja lähendamine, mis suurendavad majanduslikku ja sotsiaalset kerksust.

3. Jälgida ettevõtetele suunatud poliitiliste toetuspakettide tulemuslikkust, keskenduda pandeemia ajal surve alla sattunud elujõuliste ettevõtete maksevõime sihipärasemale toetamisele ning kasutada rohkem omakapitalipõhiseid instrumente. Võtta meetmeid, et suurendada maksejõuetusraamistike suutlikkust tegeleda tõhusalt ja õigeaegselt pankroti ja võlgade restruktureerimisega, maksimeerida väärtuse säilitamist ning edendada kapitali ja piiriüleste investeeringute tõhusat jaotamist. Teha edusamme kapitaliturgude liidu süvendamisel, sealhulgas leppides kiiresti kokku komisjoni seadusandlikes ettepanekutes, et toetada majanduse rahastamist ja suurendada ettevõtete ja üksikisikute investeerimisvõimalusi ning kõrvaldada ühtsel turul investeerimist takistavad piiriülesed tõkked.

4. Jätkata riiklike institutsiooniliste raamistike tugevdamist ja reformide läbiviimist, et kõrvaldada investeeringute ja kapitali ümberjaotamise kitsaskohad ning tagada liidu vahendite tõhus ja õigeaegne kasutamine. Vähendada ettevõtete halduskoormust ja parandada ettevõtluskeskkonda. Tugevdada avaliku halduse tõhusust ja digiteerimist. Parandada avaliku sektori finantsjuhtimist, sealhulgas rohelise eelarvestamise ja tulemuslike avaliku sektori investeeringute haldamise raamistike kaudu, ning kasutada kulude läbivaatamist, et parandada riigi rahanduse struktuuri, eelkõige avaliku sektori investeeringute kvaliteeti, investeeringuid inimestesse ja oskustesse, ning suunata avaliku sektori kulutused paremini taastumis- ja vastupidavusvajadustele.

5. Tagada makromajanduslik finantsstabiilsus ja säilitada krediidikanalid majanduses, jätkates viivislaenude käsitlemist muu hulgas varade kvaliteedi jälgimise, raskustes olevate (eelkõige elujõuliste) võlgnike õigeaegse ja ennetava kaasamise ning viivislaenude järelturgude edasise arendamise kaudu. Jätkata tööd euro rahvusvahelise rolli tugevdamiseks ning pangandusliidu väljakujundamiseks etapiviisilise ja ajaliselt piiratud töökava alusel. Toetada jätkuvalt digieuro võimalikku kasutuselevõttu käsitlevat uurimistööd.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja